Skabb och Demodex

De är mindre än 0,5mm långa med 8 ben. De flesta människor har troligen hårsäckskvalstret demodex på sig utan att veta om det. Det är inte alltid som skabben besvärar värddjuret men oftast är klådan mycket intensiv.

DEMODEX
Detta är en form utav hårkvalster. Hos människor kan man finna dessa kvalster i hårsäckarna runt ansiktet. Skägg, ögonbryn etc. De är mindre än 0,5mm långa med 8 ben. De flesta människor har troligen hårsäckskvalstret demodex på sig utan att veta om det. På människor gör detta kvalster inget hot men på hundar och andra djur brukar dessa kvalster oftast ge kala fläckar. Oftast dödar djurets immunförsvar dessa kvalster. Men tyvärr så kan dessa T-celler som stoppar kvalster ha genetiska fel och det är oftast då som hårsäcks kvalstret uppkommer.

SKABB
Skabben är en vanlig parasitsjukdom hos människa och djur.
På djuren lever dessa parasiter både på och under huden. De är blinda och det är honan som ger symptomen genom att borrar små tunnlar i hunden där hon lägger sina ägg och låter hanen dö. Det tar ungefär två veckor för honans ägg att utvecklas och spridas över kroppen. Hanen blir oftast 0.2-0.3mm lång, medans honorna blir 0.3-0.45mm långa.
Kännetecken är röda knottror och rivmärken samt intensiv klåda. Ofta uppstår sår runt delar som råttor kan nå att klia på. Långvarig fysisk kontakt med någon som har skabb är oftast orsaken till smitta. Men vanligaste orsaken hos råttor är via hö, halm och via grenar man tar in utifrån. Man kan även bära med sig via jord i skorna. Dock ovanlig smittoväg.
Vanlig skabb behandlas oftast med Stroghold. Ibland kan även Ivomec och advocate ges ut. Finns inga receptfria behandlingar som fungerar.

RÄVSKABB
Rävskabben smittas både från smittade djur och ifrån plats där skabbkvalstret överlevt kortare tid. T.ex. gryt, skogar, stall men också från andra platser där det smittade djuret har ”kliat sig”.
Människor kan också bli smittade av rävskabb men då endast i mildare form som man kallar för skenskabb. Rävskabben kan inte fortplanta sig på människor och dör fort, då rävskabb inte kan föröka sig på främmande värddjur.
Det bästa med rävskabben är att den är känslig för väder och vind men även för höga och låga temperaturer utanför värddjuret.
Framförallt är det klådan som man upptäcker först. Det är inte alltid som skabben besvärar värddjuret men oftast är klådan mycket intensiv. Precis som alla skabbdjur så trivs även dessa bäst i fuktig värme. Det är därför klådan oftast märks mest på natten.
Klådan märks oftast först på öronen men även svans, knä och ryggen. Oftast kliar sig värddjuret så mycket att det kan leda till rivskador och köttsår.

Eftersom att rävskabben kan ha dödlig utgång och snabbt smittas så bör alla som uppvisat symptom direkt uppsöka läkare eller veterinär. Alla som varit i kontakt med värddjuret måste få behandlig för att minska att fler fall bryter ut.
Ibland kan kroppens egna antikroppar stoppa rävskabben innan den bryter ut helt. Detta kan man kolla genom ett blodprov. Tyvärr så är detta blod test inte 100 % säkert så behandlig behövs ändå.
Om man inte upptäcker och behandlar rävskabben i tid så kan detta leda till sekundära infektionen. Det kan även

inträda en sekundär infektion om man inte har kontroll på de sår som fortsätter att vara problem efter behandlingen.
Klåda kan även uppstå när rävskabben är nästan till helt borta. Om djuret biter eller kliar sig på de nästan läkta såren så är risken stor att rävskabben får fäste igen och hela behandlingen måste börjas om.
Denna rävskabb som inte var så vanlig för ett par år sedan har redan hunnit ta ett stadigt grepp i Sverige. Man tror att skabben troligen kom in i Sverige genom insmugglade djur och fick sedan sitt fäste i det svenska vildlivet lika så tamdjuren.
Oftast är det mest hund, katt och räv som drabbas. Men de flesta djur är i risk zonen.
Rävskabben påminner mycket om andra hudsjukdomar. T.ex. eksem, allergier, kvalster, ohyra, svamp m.m.
Anar man att ens djur har skabb eller ser ett grann djur som kan lida av detta så bör man själv uppsöka en veterinär eller be ägaren undersöka saken. Tänk dock på att INTE gå på dropp in tid utan boka tid innan så veterinären kan ge en tid då lokalerna inte är fullt av besökare, där ohyran kan spridas.
Rävskabben smittar enkelt och kan leda till dödsfall om den inte behandlas.
Oftast behandlar man rävskabben med Ivomec, interceptor eller sebacil. Försök inte att medicinera ditt djur själv innan kontakt med veterinär!

Författare: Victoria Widerkrantz